

ELL

Hauria d'estar més atenta! Era la segona vegada que se li escapava un punt de ganxet, i el que hauria de ser una horeta d'esbarjo amb bona companyia, s'estava anant en orris, i tot, perquè aquella tarda les companyes del taller de costura i labors que s'impartia al Casal no feien més que repetir una vegada darrere l'altra el que fins ara només havia estat una suposició: una de les companyes del grup, la Rosa, tenia parella des de feia poc i, per això, feia temps que no se la veia en cap dels esdeveniments que allí s'oferien. Durant aquella hora, a la pobra Rosa la van repassar, analitzar, criticar i van aprofitar per escampar a tort i a dret la gran notícia.

-Parella? Però si ja frega els vuitanta! - va dir la Lola, sorpresa, al saber la notícia.

-Sembla mentida que no t'hagis fixat com de presumida se'ns havia tornat la Rosa darrerament- va contestar-li una d'aquelles "bones amigues". - Si ara la veus no sembla pas que tingui aquesta edat. I, si vols que et sigui sincera, Lola, no m'estranya gens ni mica el què ha passat, molts venen al Casal a veure si troben parella.

-Però si la majoria fa anys que som vidus o separats!- afegí amb estranyesa la Lola.

-Doncs per això mateix, dona, que a vegades sembles una mica bleda! Molts busquem un amic, un company per compartir el que ens resta de vida. A ningú no ens agrada la soledat!

LA SOLEDAT... Era un tema que la Lola s'estimava més no tocar. No, ni parlar-ne! Ara, però, li anava donant voltes al cap mentre es mirava el tapet que estava teixint i que sabia, amb tota seguretat, que un cop acabat mai el veuria lluir a casa seva. A la seva filla no li havien agradat mai les labors de costura, tot i que consentia i l'animava a anar al Casal per distreure's i fer-la petar amb les amigues.

En arribar a casa la Lola es va tancar a la seva cambra. Des que havia enviudat, i d'això feia ja més de deu anys, vivia a casa de la seva única filla. No es podia queixar, no. Tenia un parell de nets adolescents, un gendre que pràcticament ni es fixava en ella, una filla que li donava conversa de tant en tant, un gos que, fugint dels dos marrecs, s'estimava més dormisquejar a la seva habitació, un televisor per a ella sola, que molt poques vegades encenia i un armari gran encastat a la paret que tenia un mirall per porta i que, tot s'ha de dir, a l'hora d'anar a dormir li feia "cangueli" mirar perquè algú li havia dit que, pels miralls, entraven a vegades les ànimes dels morts. Per això, alguna vegada es despertava de cop i obria el llum que tenia a la seva tauleta de nit, no fos cas que.....

Amb una certa melangia es va anar despullant a poc a poc. El que veia reflectit al mirall no la disgustava del tot. Havia superat els setanta-cinc feia poc, encara es veia com una dona esvelta i elegant. Els cabells tallats estil "garçon", com a ella sempre li havia agradat dur-los, se'ls havia deixat emblanquir, cosa que, a parer seu, li accentuava els seus ulls maragdes. Amb un gest agosarat

es va posar les mans sota la pitera i es va aixecar els pits ben amunt. Encara s'aguantaven prou fermes, va pensar, amb un punt vanitós! De tal guisa i, sempre davant el mirall, s'anava girant ara cap a la dreta, ara cap a l'esquerra i li va agradar el que veïé.

Es va deixar caure sobre el llit. Va agafar la fotografia emmarcada del seu marit que tenia sobre la tauleta. Per a ell va ser el primer pensament, com cada dia. L'havia estimat molt l'Andreu. Tot i que ja feia molts anys del seu traspàs, no hi havia ni un sol dia que no tingués un pensament fugisser envers ell. Alguna vegada va arribar a pensar que s'estava tornant boja, ja que buscava entre la gent alguna versemblança amb el seu marit: aquella manera de gesticular mentre parlava, el costum de fregar-se els ulls quan tenia un problema....

-Cabòries, ximpleries!- Si la gent necessita companyia, que la busquin. Jo ja n'estic més que bé així.

El diumenge, com tenia per costum, anava a missa d'onze. Cada vegada hi havia més gent, un altre senyal que el poble anava creixent. A molts ni els coneixia. La resta era gent, com ella, que buscava qualsevol excusa, ja fora terrenal o espiritual, per a veure's i fer una repassada general i ràpida del que havia succeït al poble al llarg de set dies. En això estava pensant quan el mossèn va convidar els feligresos a donar-se la pau. La Lola es va girar cap enrere, amb la mà estesa, i va notar de sobte una forta encaixada. Aquell gest la va obligar a aixecar els ulls i a fixar-se, amb grata sorpresa, amb un senyor que potser li retenia la mà més temps del necessari. O això li va semblar a ella!

No l'hi va donar gaire importància, tot i que l'encaixada de mans la va sorprendre. Dilluns, però, ja se'n havia oblidat.

El diumenge següent, mentre entrava a l'església, va recordar de sobte el somriure i els ulls blaus, quasi cristal·lins, d'aquell senyor que s'havia assegut al banc del darrere. Mentre anava cap al seu lloc, i com qui no vol la cosa, observava d'esquitllentes tots els homes que estaven asseguts als bancs, fins que va arribar al que acostumava a seure ella. Dissimuladament, va girar-se. Però no, aquesta vegada no hi era. La celebració va seguir, com sempre, i a l'hora de donar la pau va notar com li picaven molt suaument l'espatlla. Quan es va girar, va oir clarament que li deien:

-La pau sigui amb tu!- mentre li oferia una mà estesa.

Quan va tornar a mirar cap al davant va notar que estava enrogint i una agradable escalfor li pujava cames amunt. I ja no va ser ella mateixa. Temia, alhora que ho desitjava, que acabés l'ofici per poder-lo mirar de fit a fit

Però, quan va sortir, ja no hi era.

-On carai és?- va pensar, decebuda.

La Lola va passar una setmana neguitosa. El dissabte, en un rampell, va voler deixar-se preparada la roba que lluiria l'endemà per anar a missa. Era la primera vegada, des de feia molt de temps, que en obrir l'armari, no veié res que la satisfés prou. Així i tot, després d'una gran tria, i deixar amuntegada la roba sobre el llit, va optar per un conjunt, a parer seu, prou afavoridor tot i que potser un xic passat de moda.

L'endemà va arribar quan la missa estava a punt de començar. I apa que no va passar lentament! Semblava que el sermó durava més que mai i que els cants s'allargaven més del compte.

-Però de debò que la gent té tantes ganes de cantar avui?- s'exclamava tota nerviosa.

I ella que no gosava girar-se, per què.... i si en acabat, no hi era?

Però sí. Va arribar el moment de la pau, i a la Lola li va faltar temps per a girar-se, deixant als companys del seu banc amb la mà estesa, esperant la salutació.

- Et desitjo la pau!

-Gràcies, i que la pau sigui també amb tu!

Aquell diumenge, però, quan va sortir al carrer va veure com l'estava esperant. Palplantat, al recer d'un arbre, esperava tranquil que ella traspassés la porta.

Com si res, va anar directe cap a ella, i amb aquella elegància que feia servir quan li desitjava la pau, li digué amb un posat murri:

-Bon dia, disculpa que t'hagi escomès tan de sobte, però jo crec que dues persones que es donen la pau amb una encaixada de mans ja es poden considerar amics, oi que sí?

Mentrestant, la gent que anava sortint de l'ofici va tenir temps de veure la Lola com s'envermellia i agafava el moneder amb força, com si es tractés del seu salvavides.

I nerviosa, mirant a dreta i esquerra només remugava:

-Ai, Déu meu, quina vergonya, que pensarà la gent ara?

Com si l'hi hagúes llegit el pensament, ell lli respongué:

-No ha de passar res, dona- . - Mira, em presento: em dic Eduard, friso ja els vuitanta i ja veus que encara "pentino cabellera". Fa poc que visc al poble, amb la meva filla i els meus nets. Hem deixat Barcelona buscant un poble més tranquil i amb més qualitat de vida, en el meu cas.... de la poca que em deu quedar a hores d'ara!

-Que, dius ara, si se't veu molt bé- va respondre-li ella.

-Bé, un cop presentats, i com a amics, et volia dir, que m'agradaria poder continuar veient-te els diumenges a l'església, i si vols, en acabar la missa, tu i jo podríem anar a fer un vermut o una passejada, o el que tu vulguis. Et sembla...Lola?

Lola!.... Com sabia el meu nom si jo encara no li havia dit? Potser li havia preguntat a algú! o pitjor, que potser ja el coneixia d'abans i no el recordava? I ella anava trencant-se el cap amb cabòries durant aquelles tardes de labor al Casal mentre el tapet que teixia anava creixent i creixent i ella mirava dissimuladament les companyes per si havien notat algun canvi en ella o, el que era pitjor.... si ja havien començat les xafarderies.

Però no.

Entre setmana, els nervis ja se l'havien cruspit del tot. Mirava i remirava l'armari, obria i tancava els calaixos i no deixava de fer-se proves de “vestuari” davant del mirall. Però res no la convencia.

Per això, el dijous ben aviat, va agafar l'autobús i se'n va anar a Mataró. Renovaria una mica el seu vestuari. Ja tocava, eh! I s'ho mereixia.

Anava d'esma perduda, riera amunt i riera avall. S'aturava davant els aparadors perquè creia que havia vist una cosa que potser li aniria bé, o, no....El millor que podria fer seria recular i tornar a aquella botigueta que tenien peces una mica més modernes. Total, per entrar i emprovar-s'ho... tot s'hi valia!

Al cap de dues hores ja subjectava un munt de bosses i encara li faltava anar a comprar-se un perfum. Ah! Com es deia aquell perfum que tant li agradava al seu marit i que ella se'l posava amb tanta cura? Existiria encara? D'ençà de la seva mort mai més se l'havia tornat a posar. Però, dubtava... i si millor en provo un altre? No és que vulgui fer comparacions, és clar, però potser no estaria del tot bé!

Amb aquests pensaments es va deixar enredar per una fragància nova, amb olor de nards i llessamins que, segons deien les paraules repetides i cansades de la venedora, “prometien nits d'amor i de luxúria”.... encara que no pas per a ella, va pensar amb una ganyota divertida la Lola!.

En arribar a casa, cansada, carregada de bosses i acalorada, no es va adonar que el seu gendre se la mirava perplex. Quan es va ficar a la seva habitació, encara va poder sentir com, tot preocupat, li deia a la seva dona:

-Estimada, que li passa alguna cosa a la teva mare que jo no sàpiga? M'ha semblat que fins i tot em feia una ganyota en passar!

-Imaginacions teves, estimat!

I s'acabà la cosa.

I va arribar de nou el diumenge. Feia un dia clar i serè. S'apagava l'hivern i s'acostava la primavera. No feia gens de fred. Ideal per a estrenar un dels vestits que s'havia comprat, va pensar la Lola. Un cop arreglada, es va pentinar una mica els cabells i es va tirar, amb picardia, unes gotes d'aquell perfum tan captivador tal i com li havien dit que ho fes: una mica al darrere de les orelles i als canells.

Una ullada al mirall i, satisfeta de com es veia “tot el conjunt”, se n'anà.

Era gairabé les dues de la tarda i encara estaven entaulats en un bar. Havien demanat quatre coses per a fer un vermut i el cambrer els portava la segona cervesa a taula. Ja duïen asseguts en aquell bar gairabé dues hores, que havien passat com quan passen cinc minuts. No havia sigut gens difícil per tots dos trencar el gel. Les paraules sortien espontàniament i una conversa donava pas a una altra. Hi havia tant a dir...

Havien quedat per a veure's entre setmana. Semblava que tinguessin pressa per recuperar un temps que, tot i regalat, se'ls escapava dels dits.

Els dies van passar a setmanes, i va arribar la calor. La Lola i l'Eduard s'escapaven cada matí buscant platges tranquil·les. Allà, emparats per una ombrel·la, ajaguts sobre la sorra es deixaven acaronar per la brisa i les petites esquitxades salades que els portava l'aigua de la mar.

Semblaven talment dues criatures. Agafats de les mans tan bon punt jugaven a saltar per damunt les ones com es desafiaven a veure qui era capaç de fer la primera capbussada del dia. Estava tan fresqueta l'aigua a primera hora...

I després, sense deixar-se anar de les mans, passejaven per la sorra com només ho poden fer dos enamorats, feliços i despreocupats.

Quan menys s'ho esperava la Lola, l'home s'aturava de cop. Buscava amb la mirada algun pal dels que les ones empenyien juganeres mar endins. Si no en trobava cap, s'ajupia i, amb els dits, dibuixava un cor sobre l'arena mullada. A dins escrivia amb lletres grans i clares: “Eduard i Lola”. Alguna vegada, però, només marcava les dues inicials: “EL”. Llavors ella hi afegia una altra ela i així, dins el cor es podia llegir la paraula “ELL” que ho significava tot.

Després els agradava mirar com una ona, la més agosarada, desfeia el dibuix i se'n tornava mar endins. Llavors, l'Eduard, mentre l'agafava fort de la mà li deia a cau d'orella:

-Ja em perdonaràs, però és que m'agrada tant el mar! -No podria viure en cap altre lloc!

I la seva mirada clara es confonia amb el color de les aigües. I era en aquells moments quan la Lola no sabia dir amb certesa si, quan el besava, aquella salabror era deguda a les gotes de sal o de les llàgrimes que li lliscaven galtes avall. Mai no li va voler preguntar.

S'acabava l'estiu i les hores de claror. Es notava sobretot a la platja, perquè amb prou feines quedaven algunes parelles prenent el sol o fins i tot banyant-se o, inusualment, alguna mare que encara aprofitava per gaudir de la companyia del seu fill abans de portar-lo a l'escola. Ja no quedaven adolescents i es trobava a faltar una mica el xivarri i la cridòria dels dies d'estiu, tot i que ara es podia oir més bé el xarroteig de les gavines que, descansant una mica del seu vol, guaitaven, des de pet d'ones, les anades i vingudes dels peixos.

L'Eduard era un home molt atent. Sempre tenia sorpreses amagades. Quan no venia amb una flor a la mà o amb una caixeta de bombons dels quals ella tant fruïa, la Lola es trobava missatges, escrits amb molt d'amor i tendresa, ben doblegats i amagats en qualsevol lloc: dins de la bossa, a les butxaques, o fins i tot sota el plat o el got que utilitzaven quan dinaven junts. “Gràcies” o “T'estimo”eren les paraules més recurrents. Ella somreia i li deia fluixet: “jo també”.

Va ser un dia d'aquests, a les acaballes d'agost, que l'Eduard li va proposar de passar junts un cap de setmana. Havia comprat dues entrades per anar al teatre, a Barcelona. Després, un bon sopar al mateix hotel on tenia l'hostalatge i més tardqui sap..... la nit és llarga!

La Lola estava esverada. Passar dos dies sencers amb ell li feia molta il·lusió, alhora que l'angoixava. Li havia costat decidir-se, però a darrera hora s'havia comprat “una picardia”, de color negre. Tot i que la dependenta li havia insistit que se l'emprovés a la botiga, la Lola el va pagar i va marxar, cames ajudeu-me, per si l'havia vist algun conegut sortir d'aquella botiga.

Amb aquella vestimenta (si es podia dir roba a quatre cintes i un tros de blonda que a les postres no tapava res) estava la Lola davant del mirall, fent postures d'allò més sexis i agosarades que fins i tot la van fer envermellir de vergonya. Per això no se'n va adonar que picaven a la porta i que entrava la seva neta.

L'ensurt va ser recíproc!

-Iaia, que potser ets tu?- Però què portes posat, mare meva!

I mentre la neta no se'n sabia avenir, i reia, i reia, la Lola es volia morir de vergonya.

I al final, totes dues van anar a parar damunt del llit, rient i abraçades com potser feia temps que no ho feien!

Sense qüestionar-li res, la va agafar de la mà i la va fer entrar a la seva habitació. Allà, entre pòsters, peluixos, roba i embolcalls de caramels per terra, la va fer seure en una cadira, enmig d'aquell desgavell.

-Ah, caram!- Segurament has de tenir un bon amic per tenir el coratge d'anar vestida d'aquesta manera, li etzibà rient!- Tampoc m'estranya gens, encara estàs per llepar-hi els dits! Tu no et

preocupis que jo no li diré pas res als pares, total, tampoc no ho entendrien!

Mentrestant la Lola, un cop passada la vergonya inicial, es deixava maquillar, pentinar i aconsellar per la seva neta. Quan va acabar, girada cap al mirall, li va agradar la dona que va veure.

Dissabte al matí, i com qui no vol la cosa, va dir a la seva filla que se n'anava a passar el cap de setmana amb una amiga de Barcelona. I, fent una picada d'ulls a la neta s'anà.

Tot va sortir com s'esperava. Mentre l'Eduard conduïa el cotxe la Lola tancava els ulls i tornava a sentir-se com aquella noieta de quinze anys a la recerca d'aventures i amb ganes de menjar-se el món.

Darrers aplaudiments, una obra divertida, ha valgut la pena, sí...

Un sopar deliciós, no gràcies, Eduard, cava no que no em deixaria dormir... Ai no! si precisament no és el que vull... ai, disculpa! No passa res dona.... I rialles compartides.

La nit, però, va ser un desastre. Tot i la bona voluntat que hi van posar tots dos, les moxaines, el “no hi fa res, ho intentarem més tard”, la veritat és que l'alba els va trobar dormint.

Els agradava passejar només pel plaer d'estar junts. Quan la calor recruava els agradava comprar-se un gelat per anar a menjar-lo a l'aixopluc d'algun arbre del parc central mentre miraven les anades i vingudes de la gent.

-Té, tasta'l i veuràs com t'agrada!

-Que tossut, ja saps que a mi només m'agraden els gelats de vainilla!

-Això és perquè encara no has volgut provar-ne de més sabors! - li deia l'Eduard mentre li oferia el seu propi cucurutxo.

De mica en mica, i amb molta paciència i amor, l'Eduard va anant canviant els costums de la Lola. Li va ensenyar a fruit de plats i viandes que a ella mai se li hagués ocorregut de provar. A escollir els vins per descobrir el plaer de cada glop. Buscaven als diaris la cartellera per trobar-hi alguna pel·lícula d'estrena. I també li va fer estimar la música. Gaudien tots dos d'anar, sempre que podien, al Liceu a escoltar una bona òpera.

L'Eduard, abans de començar, li explicava l'argument. I la Lola hi posava tots els sentits quan l'escoltava.

-Tanca els ulls, estimada. Deixa que la música t'envolti, notaràs com a poc a poc les notes es van fent teves.

I la Lola, embadalida a la seva butaca, seguint amb cura la representació dels actors, plorava o reia.

L'Eduard, però, li va ensenyar a la Lola el millor de tot: a ser ella mateixa en el seu dia a dia, en la nova manera de vestir-se, d'arreglar-se, de moure's amb desimboltura per la vida. A ser la Lola, sense més ni menys.

Alguna vegada, quan entrava a casa la seva filla la mirava de cua d'ull. La Lola suposava que notava un canvi. Però mai no li va voler dir res.

Va passar setembre, ràpid, i va arribar octubre. I va arribar el fred. I va arribar un diumenge i l'Eduard no va venir a missa. I van passar uns dies més i la Lola neguitejava. No tenia notícies. I va passar una setmana més. I potser dues. I, de l'Eduard, no en sabia res.

Els carrers s'omplien de castanyeres mentre les fulles abandonaven l'arbre i es deixaven caure mansament a terra esperant que se les endugués el vent. La Lola, com cada diumenge, esperava veure l'Eduard, ni que fos al moment de la pau, pensava. En va.

Un d'aquells diumenges, un cop acabada la missa, la Lola va sortir amb el cap cot i decebuda. Feia fred i començava a plovisquejar. Va aixecar-se una mica el coll de l'abric mentre donava una ullada pels voltants. Mai s'ha de perdre l'esperança.

De sobte, una senyora se li va apropar.

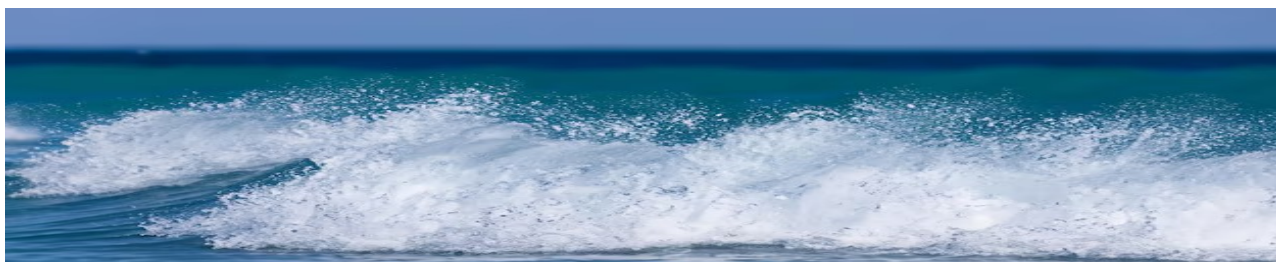
-Disculpa, ets la Lola?, no sabia on trobar-te i he esperat al diumenge perquè sabia que podria veure't aquí- Dit això, li va allargar un sobre que va ser agafat per una mà tremolosa. -Té, el meu pare m'ha donat això per a tu. Llegeix-ho a casa, si et plau. Ell ho hauria volgut així. Aquí tens anotat un telèfon, és el meu. Truca'm. T'ho explicaré.

La Lola no va poder esperar a arribar a casa. A l'aixopluc d'un arbre, asseguda en un banc mentre li tremolava el cor i les mans, va obrir el sobre i va treure de dins un escrit:

Deia així:

“Lola, no podia acomiadar-me de tu. Tu i jo ja hem passat el dol una vegada. No volia que es tornés a repetir. La vida ens ha donat una segona oportunitat, i l'hem sabut aprofitar. I, al teu costat, creu-me que ha valgut la pena. Lola, has de ser forta, valenta, no deixis que ningú et faci mal. Gaudeix de cada instant, com ho fèiem plegats. No vull que em ploris, només recorda'm cada vegada que miris el mar. Les ones van i venen, fan i desfan ... Qui sap si algun dia ens tornarem a trobar! Busca'm. No et perdràs....només cal que segueixis les petjades! Ara jo ja he trobat la pau. Tant de bo que a tu també t'acompanyi sempre.”

La Lola va tornar al Casal. Una tarda va reprendre la labor que ja tenia oblidada. Ningú no li va dir res. Potser tothom ho sabia. O no. Però poc importava. Es concentrava en comptar els punts i, si es distreia i s'equivocava, desfeia la feina i tornava a començar. I ja no li feia por la paraula “soledat”, perquè quan li venia als llavis, d'ells només en sortia un pensament, una frase que va llegir, feia molt de temps, d'en Bécquer: “La soledat és molt bella... quan es té algú a qui dir-li-ho. I ella els havia perdut als dos, però hi havia tant a recordar, que això mai no la faria sentir-se sola.

Tot això que heu llegit ha sigut possible gràcies a les converses que vaig tenir amb el meu pare i amb la Lola després. Ella no va voler dir res a la seva família. I tots ho vàrem voler respectar.

El meu pare sabia que es moria. No va voler dir-li res a ella, tot i que moltes vegades arribava a casa i el dolor el feia anar cap al llit. Però no es va queixar mai.

Abans de morir va deixar per escrit que les seves despulles les llencéssim al mar. Aquell Mediterrani que tant s'estimava li va fer desitjar un altre final.

Cada dia miro el mar des de la finestra de casa i acarono amb tendresa la caixa on reposen les seves cendres, esperant el moment de llençar-les al mar perquè s'esvaeixin amb les ones. Però encara no és el dia. Ho sé. Aquell dia, quan ens aixequem, anirem a buscar la Lola.